

Jaarverslag 2020

van

Stichting "De Palingaak"
gevestigd te Heeg

Bestuur

José Arbon
Rob Bosman
Rinus Grondsma
Jan Willem Hoorn
Maarten Stuurman
Freerk Visserman

Overige gegevens

Vestigingsadres en ligplaats palingaak:
Correspondentie adres:

De Skatting 81, 8621 BV Heeg
De Skatting 77, 8621 BV Heeg

Website:
Kamer van Koophandel:
BTW nummer:
IBAN:

www.palingaak.nl
nr. 01111279
NL 8153.08.450.B01
NL68 RABO 0116 4863 25

Verslag van het bestuur

Inleiding

Stichting “De Palingaak” is opgericht op 14 december 2005. De stichting is een zogenaamde Algemeen Nut Beogende Instelling. De organisatie bestaat geheel uit vrijwilligers. Op grond van artikel 2 van de statuten luidt het doel van de stichting als volgt:

1. *De stichting heeft ten doel het bevorderen van de instandhouding van het erfgoed van de internationale palinghandel vanuit Zuidwest Fryslân en het bijzonder vanuit de dorpen Heeg, Gaastmeer en Workum op Londen zoals die handel van de zeventiende tot en met het eerste kwart van de twintigste eeuw plaatsvond, en het onder de aandacht van een breed publiek brengen van dit erfgoed.*
2. *De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door:*
 - *het verzamelen, restaureren en tentoonstellen, dan wel doen tentoonstellen, van historische voorwerpen en geschriften die betrekking hebben op de palinghandel vanuit Zuidwest Fryslân;*
 - *het bestuderen van en het publiceren over deze handel;*
 - *het bouwen en in de vaart brengen en houden van een zo origineel mogelijke palingaak;*
 - *het restaureren en in de vaart houden van andere historische schepen die nauw met de historische palinghandel verbonden zijn;**en voorts al het overige in de breedste zin des woords dat de doelstelling ten dienste staat.*
3. *De stichting heeft geen winstoogmerk.*

In december 2009 zijn de statuten gewijzigd i.v.m. aangepaste ANBI vereisten. In 2012 heeft een onderzoek door de Belastingdienst plaatsgevonden en is de status van culturele ANBI herbevestigd.

Activiteiten in 2020

Het jaar 2020 kenmerkt zich door de wereldwijde verspreiding van het Covid-19 virus. Eigenlijk willen we niet terugkijken naar dat jaar, waarin zoveel niet kon. Evenementenorganisaties, horeca, middenstand en contactberoepen konden geen gasten/klanten ontvangen. De eerste golf, in het voorjaar van 2020, leek van tijdelijke aard. Maar toen de tweede golf zich in het najaar over ons land uitrolde, bleek dat we veel langer in de greep van dit gevaarlijke virus werden gehouden.

Voor ons hield 2020 in dat we alle evenementen moesten afzeggen. En dat zijn juist de extra's voor onze stichting en onze vrijwilligers, naast de avondvaarten in het hoogseizoen.

Ook onze reis naar en over de Oostzee voor 2021 hebben we uitgesteld. We wisten namelijk begin 2021 niet wanneer iedereen gevaccineerd is, zowel in Nederland, Duitsland, Denemarken en Zweden. We mikken nu op 2022 om die historische reis te maken. Naar Londen voeren wij in 2019 met paling uit Heeg en kwamen leeg terug. Naar Kopenhagen en omgeving vertrekken wij leeg uit Heeg en komen met een lading paling weer in Heeg aan. Die tochten, zo mooi beschreven in het boek van Jan Zetzema, vormden een essentieel onderdeel van de reizen, die de palingaken maakten. Dat gebeurde in de tijd dat de handel in Londen hoogtij vierde en de vangst in Friesland onvoldoende was om aan

de vraag in London te voldoen. Ook met die reis brengen wij een belangrijk stuk van de historie van de palingaken tot leven.

We hebben in 2020 niet op het grootzeil gevaren. Het hijsen van het grootzeil alsook het ophalen van de zwaarden is immers alleen te doen door meerdere bootslieden, dicht op elkaar.

De avondvaarten konden wel doorgang vinden. Daar was grote belangstelling voor. Veel Nederlanders vierden vakantie in eigen land en dat leidde tot veel vakantiegangers in/om Heeg. Het varen zonder grootzeil bleek voor onze gasten een groot succes. Er was nu meer tijd en aandacht voor de verhalen over de palinghandel op London, de roemrijke historie van Heeg en het belang van een duurzame palingsector. Die verhalen werden gewaardeerd. En dan opeens blijkt onze bemanning Duits, Engels en Frans te spreken, met natuurlijk het Fries als de alles verbindende taal. Allemaal kleurrijke verhalen, waar ieder zijn/haar eigen schwung aan gaf. Zo leer je veel van elkaar.

Het jaar 2020 blijft ook in herinnering als het jaar waarin het boek over de tocht naar London verscheen. De symbolische aanbidding van het eerste exemplaar aan de Commissaris van de Koning, Arno Brok, vond op 12 september plaats. Jammer dat we er geen evenement van mochten maken, waar menig Heegemer deelgenoot van kon zijn. Het moest zo kleinschalig mogelijk. Daarom werd het boek op het Heegemer Mar aangeboden, vanuit de palingaak aan de Commissaris, aangemeerd op het Statenjacht aan de aak.

Eigenlijk kunnen we, de omstandigheden in acht nemend, zeggen dat 2020 weliswaar een bijzonder jaar was, maar dat we er toch best wat van hebben kunnen maken. Zo hebben we voor de avondvaarten tweemaal zoveel gasten ontvangen dan in voorgaande jaren. Maar bovenal: er hebben zich rond de aak en ons vrijwilligersteam geen besmettingen met het virus voorgedaan.

Vrijwilligers

De stichting is geheel afhankelijk van vrijwilligers. Zij kent geen betaalde krachten. Ook kent de stichting geen vrijwilligersvergoedingen. Ook in 2020 telde de stichting zo'n 40 vrijwilligers. Ongeveer de helft bestaat uit schippers en bemanningsleden. De anderen houden zich bezig met de organisatie, de ontvangsten aan boord, communicatie, administratie, fondswerving en wat er al verder niet te doen valt in het kader van de doelstelling van de stichting.

Het bestuur had zich begin 2020 voorgenomen om aan het vrijwilligersbeleid te werken. Onderdelen van dat beleid zijn opleiding/training, planning/roostering inzetbaarheid, sociale evenementen en dergelijke. Het Covid-19 virus maakte het niet mogelijk om hieraan in 2020 gestructureerd mee aan de slag te gaan.

Bestuur

Het bestuur is in 2020 viermaal in vergadering bijeen geweest. Belangrijk agendapunt vormde natuurlijk de veiligheid van vrijwilligers en onze gasten in het kader van het besmettingsgevaar. Vergaderingen vonden online of op gepaste afstand plaats. Het bestuur kende in 2020 geen mutaties.

Financiën

De resultatenrekening is uiteraard sterk beïnvloed door enerzijds de Londonreis in 2019 en anderzijds de corona maatregelen in 2020. Daardoor is het vergelijk lastig te maken.

Resultatenrekening 2020

Baten	2020	2019	Lasten	2020	2019
omzet	4.394	13.359	onderhoud schepen	-6.705	-29.186
sponsors	4.018	35.025	verzekeringen	-4.468	-6.645
giften in natura	4.629		giften in natura	-4.629	
Inzet vrijwilligers (€ 5,-/h)	5.090		Inzet vrijwilligers (€ 5,-/h)	-5.090	
Londonboek verkoop	2.159		Londonboek kosten	-3.674	
lijfrenten	15.400	16.900	administratie	-350	-350
donateurs	3.968	8.585	marketing	-231	-2229
contante schenkingen	0	82	catering	-40	-3818
overige schenkingen	0	0	bemannig	-437	-4933
rentebaten	0	0	brandstof	-519	
overige baten	938	23	diversen	0	-8.923
			bankkosten	-242	-324
			rentelasten	0	
			afwaardering palingaak	-15.000	-15.000
			overige kosten	-1.005	-3.245
			Totaal kosten	-42.391	-74.653
			Batig / nadelig saldo	1.794	679
Totaal baten	40.597	73.974		-40.597	-73.974

Ter toelichting:

Omzet

De omzet betreft de met de verhuur van het schip behaalde opbrengsten en in 2019 tevens de omzet van het toneel.

Doordat we in de afgelopen zomer vanaf begin juli wel en vooral frequenter in de avonden gevaren hebben, uiteraard met in acht name van de beperkingen (dus vrijwel geheel op de motor), is er toch een redelijke omzet behaald. Deze is geheel toe te schrijven aan de avondvaarten.

Mede omdat er weinig alternatieven waren, waren deze vaarten steeds goed bezet.

In de voorgaande jaren waren er altijd ook inkomsten uit het varen met groepen (bedrijven en families), in 2020 was dat helaas onmogelijk en daardoor is de omzet helaas wel lager dan wenselijk voor een gezonde meerjaren exploitatie. In 2018 bedroeg de omzet nog ruim € 9.000

Sponsors en donateurs

Deze opbrengsten waren in 2019 sterk gerelateerd aan de Londonreis. In 2020 zijn deze baten dan ook aanzienlijk lager dan in het voorgaande jaar.

De niet aan de Londonreis gerelateerde sponsorbijdragen liggen slechts fractioneel lager dan in de voorgaande jaren.

Giften in natura en inzet vrijwilligers

Beide posten bedragen een substantieel deel van onze exploitatie. Daarom is er dit jaar voor gekozen om e.e.a. globaal in beeld te brengen.

Veel bedrijven geven belangeloos materialen en kortingen daarop, zonder die welwillendheid zouden we de exploitatie niet rond kunnen krijgen.

De inzet van vrijwilligers (de Stichting draait daar geheel op) is enorm. Om dat enigszins in beeld te krijgen is een zeer voorzichtige schatting gemaakt van de uren die gemaakt zijn.

Duidelijk blijkt daar uit dat de Stichting zonder vrijwilligers geen bestaansrecht heeft.

Lijfrenten

De in 2019 en 2020 ontvangen lijfrenten omvatten mede € 15.000 afkomstige van de in 2016 ontvangen grote schenking ter aflossing van alle resterende schulden. Omdat het in wezen gaat om een inbreng van kapitaal ter financiering achteraf van de bouw van de palingaak, is dit bedrag zowel in 2019 als in 2020 volgens de bestendige gedragslijn in mindering gebracht op de balanswaarde van de palingaak.

Onderhoud schepen

Deze post maakt een substantieel deel uit van de exploitatie, zoals te verwachten op een houten schip. Zo hebben we ook in 2020 weer veel onderhoud moeten uitvoeren, een deel daarvan is nog een vervolg op het groot onderhoud eind 2019. Dankzij de inzet van veel vrijwilligers konden de kosten relatief beperkt blijven. Duidelijk is dat we niet zonder deze inzet kunnen.

Diverse kosten

Deze kosten vallen logischerwijze aanzienlijk lager uit dan die in 2019, samenhangend met de London reis. Ook de corona maatregelen hebben daar een bijdrage in doordat er geen evenementen mogelijk waren.

Kosten marketing

Waren in 2019 éénmalig door inhuur van professionele marketing samenhangend met de Londonreis en de daarvoor noodzakelijke fondsenwerving. Deze kosten zijn bij deze kostenpost verantwoord.

Afwaardering palingaak

Verwezen wordt naar de toelichting bij 'vaste activa' en naar de toelichting onder 'lijfrenten' en 'overige schenkingen'.

Balans per 31-12

Activa	31-12-2020	31-12-2019	Passiva	31-12-2020	31-12-2019
Palingaak	79.794	94.794	Eigen vermogen per 1/1	89.982	90.660
Overige vaste activa	3	3	Resultaat boekjaar	-1.794	-678
Totaal vaste activa	79.797	94.797	Eigen vermogen per 31/12	88.188	89.982
Debiteuren	2.246	0	Voorziening eigen risico	10.000	10.000
Transitoria	0	0	Voorziening onderhoud aak	14.000	13.500
Terug te ontv. Btw	117	863	Renteloze leningen	2.300	17.700
Totaal korte vorderingen	2.363	863	Totaal lange schulden	26.300	41.200
Spaarrekeningen	46.375	50.375	Te betalen btw		0
Bankrekening	2.282	2.397	Voorziening evenementen	2.000	2.000
Kas	50	50	Crediteuren	14.379	15.300
Totaal liquide middelen	48.707	52.822	Totaal korte schulden	16.379	17.300
	130.867	148.482		130.867	148.482

Ter toelichting:

Vaste activa

Het vast actief bestaat uit de palingaak Korneliske Ykes II die in april 2009 gereed is gekomen. Geactiveerd zijn alle kosten die gemaakt zijn voor de bouw met uitzondering van rentekosten. Deze laatste zijn tijdens de bouw rechtstreeks ten laste van de resultatenrekening gebracht. Op geactiveerde bouwkosten zijn de ontvangen subsidies en ontvangen sponsorgelden in mindering gebracht. Sponsoring in natura is daarbij gewaardeerd tegen de op het moment van sponsoring vigerende marktprijzen en behandeld als zou de stichting op dat moment de volle marktprijs hebben moeten betalen.

Voorts hebben in 2013, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019 en 2020 bijzondere afwaarderingen plaatsgevonden, waarbij de opbrengst van de in 2013 gestarte actie om de uit de bouw resterende schulden zoveel mogelijk terug te brengen, op de waardering van de palingaak in mindering is gebracht. Deze afboeking bedroeg € 105.500 in 2013, € 78.450 in 2014, € 15.000 in 2016, € 15.000 in 2017 en € 15.000 in 2018, 2019 en 2020. Deze gelden zijn gebruikt om alle onderhandse leningen en bankleningen af te lossen. Bovendien werd in 2016 een bedrag van € 87.500 op de waardering van de palingaak in mindering gebracht als gevolg van de kwijtschelding van de

achtergestelde lening die destijds ten behoeve van de financiering van de bouw van de palingaak is ingebracht.

De overige vaste activa, een tweetal houten zeilbootjes en een schaalmodel van een palingaak (die in "Talma Hiem" in Heeg tentoongesteld wordt), zijn allen voor een symbolische waarde ad € 1,- in de boeken opgenomen

Vorderingen, transitoria en liquide middelen

Alle vorderingen, transitoria en liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Voorziening onderhoud

Onderhoud aan de palingaak is kostbaar. Kleiner, normaal onderhoud wordt zoveel mogelijk ten laste gebracht van het jaar waarin het plaatsvindt. Daarnaast wordt, voor zover de aanwezige middelen het toelaten, jaarlijks iets toegevoegd aan de voorziening voor het groot onderhoud. Deze voorziening wordt geheel liquide aangehouden. In 2019 is geen toevoeging gedaan. In 2020 is € 500,- toegevoegd aan het saldo. Deze toevoegingen maken deel uit van de post Onderhoud in de Resultatenrekening.

Gezien het de laatste jaren helaas geconstateerde noodzakelijke onderhoud, zal een meerjarenplan opgesteld worden voor het groot onderhoud en zal deze post op het daar geconstateerde niveau gebracht worden.

Voorziening eigen risico

Door veranderde opstelling van verzekeringsmaatschappijen t.o.v. historische zeegaande schepen dreigden de jaarlijkse kosten voor het verzekeren van de aak ruim boven de € 11.000,- uit te komen. Op de exploitatie van de Korneliske Ykes II is dat geen haalbare kostenpost. Reden voor het bestuur om de discussie aan te gaan met de verzekeraars. Gekozen is na uitgebreid onderzoek voor een realistischer, maar minder uitgebreide dekking. Tevens moest gekozen worden voor een aanzienlijk groter eigen risico bij schades. Om dat risico acceptabel te maken is in 2019 een voorziening getroffen.

Renteloze lening

De renteloze leningen omvatten het pro resto bedrag van een in 2016 ontvangen en voor de jaren 2017 t/m 2020 vooruitbetaalde lijfrente (2020 was het laatste jaar) en het pro resto bedrag van een in 2018 ontvangen en voor de jaren 2019 t/m 2022 gedeeltelijk vooruitbetaalde lijfrente. De liquide middelen van de eerst genoemde schenking zijn voor het overgrote deel gebruikt om het restant van de langlopende lening bij ABN-AMRO af te lossen. Voor het overige zijn zij gebruikt ter financiering van het benodigde werkkapitaal en om tegenover de voorziening onderhoud en verzekeringen een overeenkomstig bedrag liquide aan te kunnen houden.

Kortlopende schulden

De Stichting had per ultimo 2019 en per ultimo 2020 geen kortlopende bankschulden of overige kortlopende leningen. De transitoria per ultimo 2020 betreffen vrijwel geheel de op een gedetailleerde offerte gebaseerde nog te verwachten kosten voor het onderhoud aan de aak. Deze werkzaamheden waren ultimo 2020 deels uitgevoerd.

Vastgesteld door het bestuur van de Stichting De Palingaak op 7 april 2021 te Heeg.